

תקציר

גילויים מקהילת קונסטנטין: פיוטים חדשים מאת ר' יוסף אבן אביתור ועדויות לקליטת פיוטים ארץ ישראלים במחזור ספרדי

מאת

עמרי לבנת

מאמר זה חושף גילויים שמקורם בכתבי היד ובדפוסים של מחזורי הימים הנוראים של קהילת העיר קונסטנטין (אלג'יריה). עם החידושים נמנים שלושה פיוטים חדשים מאת ר' יוסף אבן אביתור: פיוט סילוק לתפילת המוסף של יום הכיפורים, סליחה שעליה מבוסס הפזמון הנודע 'אל נורא עליה' מאת ר' משה אבן עזרא וכן סליחה נוספת. שלושת הפיוטים החדשים מובאים במאמר בלוויית חילופי נוסח, ביאור מלא ודיון בלשונם ובסגנונם.

בנוסף מוצגת במאמר עדות לשילובם של פיוטים ארץ ישראלים קלסיים, בין השאר ממורשתם של ינאי ור' אלעזר בירבי קליר, בתוך מחזור ספרדי. הופעת פיוטים ארץ ישראלים קלסיים בתוך מחזור ספרדי היא תופעה נדירה שבנדירות, ונדונה במחקר אך ורק על סמך ממצאים ספורים מן הגניזה. המאמר מסביר את שילוב הפיוטים הארץ ישראלים במחזורי קונסטנטין כמיוזג מקומי מאוחר של שני מנהגי תפילה, שהאחד מקורו בספרד והשני כנראה באיטליה.

עמרי לבנת, החוג לספרות, אוניברסיטת תל אביב, ת.ד. 39040, תל אביב 6997801
omrilivnat@tauex.tau.ac.il